

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fl.

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca 17. szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

A kiadóhivatal

munkakörét Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája vállalván magára, az előfizetéseket, nyilatkozatokat és hirdetések díjakát és a lap szélesítésére vonatkozó felszólalásokat ide intézendők.

Törött szárnyak.

Nincs határa az ember nagyraevágásának. Amit ésszel fölfoghatónak talál, azt uralma alá kívánja hajtani. A földkerekség gazdag rejtelmek nem elegendők vágyai betöltésére és új meg új ösmeretlenek felé tör, hogy hódítson és uralkodhasson.

A csodák megtestesülései az emberi ész találmányai és siker sikerre unszolja az emberi elmét, hogy holnapra megvalósítsa azt, amit ma még a mesék országába valónak tartanak.

A legújabb és szinte legvakmerőbb eszme a levegő meghódítása. Az emberiség művelt nemzeteinek versenye a repülés kérdésének felkutatása felé szállt: az lesz a világ szellemileg legelső nemzete, amelyiknek valamelyik lángeszű fia e problema diadalmos megoldója lesz.

Francia, angol, német, amerikai szakemberek versenyre feszítik meg idegeiket és elmeiket, hogy elsőnek ragadják el a pálmát, amely mérhetetlen kincsé lesz váltható s a melyet az örök halhatatlanság kápráztató glóriája övezend.

Tavaly a francia lángész látszott megközelíteni a célt. Negyven millió francia fogadta határtalan ujjongással

a hirt, hogy megvan a repülő gép és francia elme találta föl. — Elkészült „Franciaország reménye,“ minden kész volt a »nagy felszálláshoz.« Es beleszólt — aminek meghódítására törtek — a levegő. Vihar támadt; a katonák kezeiből kitepte a gépet és elragadta. Romjaiból, a távol oczeán egy puszta szigetén találtak részeket: maga a gép talán még most is repül valahol a mérhetetlen világűrben.

Az a nap a francia nemzet gyásznapja volt.

Most a németeket érte hasonló gyász!

Nekik is volt egy reményük: Zeppelin gróf repülőgépe. A germán geniusz ebben az ősz főnemesben találta meg szívós egyéniségét, aki évek során vas következetességgel dolgozott a nagy problémán és úgy látszik sikerhez ért.

A napokban kelle fölszállania. Ötszáz kilométert kellett megtennie a légből, hogy találmányát a német hadügyi kormány átvegye. Az utat megtette. Repült át a levegőn, arra, a merre hajóját vezetése és egy örömmámoros nagy nemzet tapsai s ünnepelése közt szállt alá. Es jött egy vihar — a levegő nem engedi meghódítani magát — és elpusztítja a gépet.

Az emberi lángész szárnyaszegetten gubbaszt a gép romjai körül és törött remények gyászolják a Teremtő erejével vetekedni készülő vállalkozást.

Minden embernek gyásza ez a végzet. A ki csak érzi, hogy az ember több, mint egyszerű lény, a kinek csak szive földobban az emberiség előrehaladásának nemes ideáljától: mindenki mintha ütést érezne szívében e katasztrófa hallatára.

Kivált pedig a népek verejtékkel adózó millióinak van okuk a bánkodásra. A repülés nagy kérdésének megoldása milliók reményességétől viselős, mert az örök béke megszületését várjuk attól.

Vajh, eljövend-e valaha az ő országa? és lesz-e vajjon a magyar geniusznak része abban, hogy eljövetelet elősegítse?!

Krónika a hétről.

Wekerle Sándor miniszterelnök e hó 6-án megjelent az uralkodó előtt Ischlben, hogy számot adjon az általános politikai helyzetről, azon államügyekkel kapcsolatban, a melyek a hétfőn, kedden tartott minisztertanácson szóba kerültek. Egyik legfontosabb részét képezte a miniszterelnök jelentésének természetesen a szerb

TÁRCZA.

A sugó kinjai.

(Egy színész naplójából.)

Ütötte a hatot.

A színház lámpáit lassankint meggyújtják.

Hirtelendy, az öreg sugó, korán megjelent. Tudja, hogy a színészek és színésznők még különféle utasításokat fognak neki osztogatni.

Aggályos arcczal sompolyog a színpadon fel és alá.

— Nagy Istenem! — így sóhajtozik, — ha csak már a mai előadásnak végét érném! Az az új szomorujáték nehezen sulyosodik lelkemre. E versek, e borzasztó jambusok, e rémitő konstrukciók! Tudómet már hat próba vette igénybe. Ezek a költők csak úgy eszeveszetten próbálnak; azt követelik, hogy a színészek szóról-szóra mondják el verseiket, úgy, amint ők írták; — szegény, költő, mily verseket fogsz te ma hallani!

Alig végezte Hirtelendy monológját, már is néhány tag tökéletesen felöltözve kijő az öltözőkötökből.

A darab hőse, kinek legnagyobb szerep jutott, először szólítja meg a sugót.

Jó estét, barátom! Hogy — miképp

vagyunk hat próba után? Sikerülni fog ma a darab?

— Remélem, Majmosi ur! — válaszol Hirtelendy, — hiszen a színészek mindnyájan kitűnően tudják szerepüket!

— Az ördögöt tudjuk! Azokat a kutya verseket lehetetlen fejbe verni. Hirtelendy, ön nélkül veszte vagyok!

— Szép, bizhat bennem!

— Ha jól keresztül vergődöm, az előadás után együtt iszunk egy korty borocskát.

— Igen megüsztelve fogom magam érezni, Majmosy ur!

A hős hátat fordít a sugónak, elveszi szerepét, szavalva és kezeivel hadonászva jár fel és alá a színpad hátterében.

— Jaj! — gondolja magában Hirtelendy, — jó porció tudómetbe fogsz kerülni! No, de Isten neki, egy kis tudó nem a világ, teszi hozzá a borra gondolva.

Előlép az első hősnő.

— Hirtelendy ur! — így kezdi gögös hangon, — ön kiabálása által már sok gyöngéd jeleneteimet elrontotta. Szedje ma össze magát. Különösen a negyedik jelenetben vigyázza, a mikor megörülök, akkor csak ajkait mozgassa, különben zavarna.

— Oly lassan fogok sugni, hogy nem fog hallani semmit! — viszonzá Hirtelendy.

— Még egyet! Ha az a jelenet jó, mikor a mérgező görcsöket okoz nekem, adjon jelt, mikor kell kezdenem a vonaglással.

— Ha én a szekrényemben kezdem

a vonaglást, ön ugyanazt tegye a karizékben.

— Jó! Ha okom lesz önnel megelégedve lenni, gyermekei számára cukorlit küldök.

A hősnő ismét az öltözőbe megy.

Ekkor az első atya is sompolyog elé.

— Hirtelendy barátom, — így mondja mély hangon, — az a nagy átok a negyedik jelenetben nyugtalanít. Mindig elfelejtem azt a helyet, hol a szerző előírta: »haját tépni kezdi.« — Legyen oly jó, öregem, adjon jelt.

— Igen szívesen — felel Hirtelendy — mihelyt kezemmel lent parókám felé nyulok, ön fent a haját tépi.

Egy fiatal apródnak öltözött lányka ugrándozik a kuliszákból.

— Hirtelendykém, édes, kedves Hirtelendykém! — így kiáltja nyájas, hízelt hangon a sugó nyakát átölelve, az Isten szerelmeért, ne hagyjon megakadni abban a hosszú bemutatásban!

— Tudja mit — így szól a sugó a fiatal hölgyhöz, a ki kedvence, mert mindig nyájas íranta — én a könyvből huszsort át fogok ugorni, ugorjék velem!

— Pompás, mind a ketten ugrunk. Lásza, már most is ugrom örömből!

E szavakkal a lányka vidáman tánczol és az első intrigánsnak csinál helyet, ki ünnepélyes arcczal közeledik a sugóhoz.

— Hirtelendy uram! — így kezdi — jól vigyázzon, mit mondok. A második fel-

pátriárka-választás is, a melyre nézve a miniszterelnök audenciája után az a hír terjedt el, hogy a kormányelnök javaslatához képest a király Zmejanovics Gábor megválasztását nem erősítette meg. A miniszterelnök ezen a nyáron már nem megy Ischlbe, mert a királynak pihenésre van szüksége. Wekerle miniszterelnök audenciája másfél órát tartott s eredményéről a miniszterelnök egy hírlapírónak ezeket mondotta:

— Én ma a királynak, mint rendszeresen minden esztendőben jelentést teszek a politikai helyzetről. Ma este Bécsbe utazom és holnap egész nap ott maradok. Bécsből visszatérek Budapestre. Egész augusztus hónapot Budapesten fogom eltölteni, mert mint pénzügyminiszternek kötelességem, hogy a jövő őszi részére az 1909. évi költségvetést elkészítsem. Az idén már nem jövök többet Ischlbe, mert a királynak nyaralása alatt pihenőre van szüksége. Arról sem lehet szó, hogy az igazságügyminiszter és Rauch báró horvát bán mostanában a király előtt megjelenjenek. Én az idén már nem megyek szabadságra. Budapesten maradok és csak időnkint fogok onnan Budapest közelében levő birtokomra kirándulni. A tudósító ama kérdésére, hogy lesz-e Budapesten még e hónapban minisztertanács, Wekerle azt felelte, hogy ez teljesen ki van zárva. A miniszterelnök, mint minden évben, az idén is, a király születésnapja alkalmából, augusztus 18-án nagy ebédet ad.

A magyar nyelv a külügyi szolgálatban. A külügyminiszter a napokban egy körlevelet bocsátott ki, a melyben utasítja külföldi képviselőinket, hogy Horvát-Szlavonország kivételével a magyar állam területéről jövő hivatalos és nem hivatalos megkeresésekre magyarul válaszoljanak. Az oly konzulágokra azonban, a hol csak tiszteletbeli tisztviselők vannak, ez a rendelkezés nem vonatkozik. A körlevél a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A magyarországi felektől magyar nyelven küldött megkeresésekre, a mennyiben nem hivatalos, hanem csak félhivatalos elintéztet kívánnak és a mennyiben az illető hatóságnál van legalább egy magyarul is tudó tisztviselő, az akta elintézésének magyar nyelven kell történnie és csupán néhány szóval kell röviden az elintézés

vonás hatásos jelenetét ne sugja; erős vagyok benne. A következő jelenet imperitens nehéz, abból egy szót se tudok, azt egészen sugja. A harmadik felvonás ötödik jelenetét igen halkan mondja; a hetedikben a mennyire csak lehet kiabáljon, azt szintén nem tanultam. A negyedik felvonásban hallgasson, kivéve azt a bonyolodott beszédet, ott minden szót mondjon elő. Az ötödik felvonásban —

— De az Isten szerelméért! — kiáltja a sugó, — hogy tartsam mindezt fejemben?

— Ez az ön dolga! — szól komoly hangon az intrikus, — azért sugó.

A beszélő távozik és magára hagyja a kétségbeesett sugót.

— Ne sugni, sokat sugni, kiabálni s aztán ismét hallgatni! Ez az ember lehetetleneket követel. Istenem borzadok a mai előadástól.

Igy sóhajtozik Hirtelendy és szekrényébe akar bujni, mert a nyitány kezdődött. Ekkor még néhány színész rohan neki.

— Hirtelendy, önbe helyezem minden reményemet! — kiáltja a második szerelmes.

— Hirtelendy nem tudok egy kukkot se — szól a komikus, ki udvari bohócot ad.

— Hirtelendy, ha megakadok, ön az oka, — kiabált egy öreg nenike.

— Hirtelendy — parancsolja a rendező, — gondoskodjék összhangzó játékról.

— Hirtelendy — mondja az ügyelő — az első felvonásban gyorsan esik a füg-

módját németül is följegyezni, a hivatal levéltára számára. A hitelesítések, láttamozások és utlevelek a lehetőségig mindenütt magyar nyelven állítandók ki a magyar felek részére. A hivatalos levelezés tekki tetében a követségeket és konzulágokat a következő négy osztályba sorozza a külügyminiszter: 1. A hol a hivatal feje magyarul tud és még egy magyarul tudó tisztviselő van kivüle, ott az elintézés és a válaszadás magyarul történik és a levéltár számára az elintézésről és a válaszról német fordítást készítenek. 2. A hol csak a hivatalfő tud magyarul, ott a levelezés lehetőleg magyar lesz, de meg van engedve a német nyelv használata is. 3. A hol a hivatalfő nem tud magyarul, de van legalább egy magyarul értő tisztviselő, ott a magyar megkeresést németül intézik el, de a német szöveghez mellékelik annak magyar fordítását is. 4. A hol sem a hivatalfő, sem a tisztviselők közül senki nem tud magyarul, ott a magyar megkeresést németül intézik el, de a választ nem a megkereső felnek, hanem az illetékes magyar miniszteriumnak küldik el, mely a fordításról azután gondoskodni fog. A követségi és konzulági hivatalok pecsétjein az eddigi német szöveg mellett a magyar is mindenütt alkalmazandó. A hivatalos iratok nyomtatott fölratai ezentul kétnyelvűek. magyar és németnyelvűek lesznek, de a német és magyar nyelv helyett meg van engedve a francia, angol, spanyol stb. nyelv használata is. Gummbélyegzőket ezután csakis német és magyar szövegűeket szabad használni. Az épületek és ajtók fölratai ezentul nem csupán német, hanem német és magyar nyelvűek lesznek. A miniszternek a magyar nyelvre vonatkozó rendelkezése már életbe is lépett.

A vármegye közgyűlése.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 3-án tartotta évnegyedes rendes közgyűlést Kapocsy Jenő főispán elnökelete alatt.

A közgyűlés régen volt oly népes, mint ezuttal; úgy látszik Matolcsy István törvényhatósági bizottsági tagnak lapunk mult számában ismertetett, „Ne temere” című pápai enciklika ellen benyújtott indítványa vonzotta oly nagy számban ide a bizottsági tagokat.

göny, a másodikban lassan, a harmadikban hirtelen, a negyedikben ismét lassan, az ötödikben se lassan, se gyorsan!

Az öreg menekülni akar ekkor meg a szerző ragadja gallérián és parancsolja: — Hirtelendy ur! Ma semmit sem kell sugnia, mert a művészek és művésznők egészen fel vannak lelkesítve művem által, mindnyájan kitűnően tanultak.

— Igen, igen, mindent, mindent meg fogok tenni, a mit csak akarnak! — kiáltja a megkínzott öreg és a sugó szekrény örvényébe siet.

Az előadás kezdődik. Hirtelendy majd halkan, majd fenhangon sug. Ugy erőlködik, hogy már a harmadik felvonás végén izzó gyöngyök állanak homlokán. Mégis az első hős már az első felvonásban oly zavarba jő beszédében, hogy a szerző páholyában dühösen rágja kesztyűjét. Az első hősnő, ki megtiltotta a sugónak a nagy „kiabálást”, a harmadik felvonásban megakad és a megőrülés jelenetében „oly verseket mond el a közönségnek, melyeket csakis örült irhatott. Midőn az atya átkát kezd, Hirtelendy történetesen fejét vakarja, a színész, azt gondolván, hogy ez az előre megbeszélt jel, néhány verssel előbb kezdi haját tépni, mi a szerzőt páholyában kétségbeesíti. (Folyt. köv.)

Az alispáni jelentéshez Széchenyi Aladár gr. szólott s elismerését fejezte ki Kacs Kovics Lajos alispánnak mindenre kiterjedő figyelméért s különösen a cigány-kérdés rendezéséről alkotott szabályrendeletért s hogy elővette a már lomtárba került iratokat és ismét napirendre kerülhetett ez a kérdés, a melynek megoldása már valóban elkerülhetetlen.

Majd a számonkérőszék jegyzőkönyvét vették tudomásul.

A főispáni titkárrá kinevezett Deleva Dezső lemondása folytán megüresedett vármegyei III-ad osztályu aljegyzői állásra Lengvári Ferenc közgazgatási gyakornok, tb. aljegyző egyhangulag megválasztott, miután Sáfár Elemér közgazgatási gyakornok pályázatát visszavonta.

A „Ne temere” pápai enciklika hosszas vitát provokált. Matolcsy István azt indítványozta, hogy a vármegye foglaljon állást az ismeretes pápai bulla ellen s irjon fel e célból a törvényhozáshoz s egyuttal hasonló szellemű felirat intézése végett kerestessenek meg az összes társ-törvényhatóságok.

Matolcsy István nagy készütségre valló, szépen átgondolt beszédben ismertette indítványát s kérte annak elfogadását, melyre őt nem a vallási elfogultság, hanem a hazafias liberalizmus készítette s mert lelkiismerete fellázadt a római pápa emez illetéktelen beavatkozása ellen.

Matolcsy után Berzsényi Gerő dr. szólalt föl, a ki a jogi és etikai szempontokat emelte ki. Utalt arra, hogy a magyar nemzet, illetőleg a király élhet a jus kavendivel, vagy a jus placetivel. Kérte Matolcsyt, hogy indítványát vonja vissza, nehogy vallási villongásokra adjon okot.

Felszólltak még Mosonyi Sándor, Makfalvay Géza, Szupits Dezső, Széchenyi Aladár gr., Nagy Lajos és Piszár Antal dr.

Matolcsy zárszavai után, Kapocsy Jenő főispán a vármegye régi jóhírve érdekében, óvást emelt, nehogy valaki Somogyvármegyét azzal vádolhassa, hogy régi liberális magatartását megtagadta, bármint fog is eldőlni az indítvány sorsa.

A névszerinti szavazás elrendeltetett. Matolcsy látván a kedélyek izzó állapotát, teljes fentartásával meggyőződésének javaslatát visszavonta, ezzel a hosszas vita által felizgatott lelkek elesenededtek s a tárgysorozat többi számai nyugodtan tárgyalattak le.

Rusa Ernő dr., lapunk szerkesztője, indítványt nyújtott be a törvényhatósághoz az iránt, hogy egy Kaposvárott emelendő Kossuth-szoborra a vármegye nagyobb adománnyal járuljon. Elhatározottat, hogy e célra a vármegyei zenedijalaptól 3000 korona fog kiutaltatni.

A takarmányhiány miatt, Makfalvay Géza indítványára elhatározottat, hogy a kormányhoz felírnak s kéri, hogy az osztrák kormánnyal együtt, a takarmány kivitele tiltassék el, s hogy takarmánymagvakról gondoskodjék az állam s a kedvező vasuti szállítás biztosításék. Kimondatott egyuttal, hogy hasonló felirat intézésére felkéri az összes társ-törvényhatóságokat.

Tótszentpál és Varjaskér községeknek kérelmére kimondatott, hogy e két község a lengyeltóti-i járásból a marczali-i járásba átsatoltatik.

Novák István bizottsági tag indítványára elhatározottat, hogy néhai Sárközy Bela életnagyságu arcképe a közgyűlési terem számára megfestetik.

A kaposvár—igali vasut támogatása elvben kimondatott s az alispán megbízott, hogy mihielyt a konvertálandó kölcsönökből pénze lesz a vármegyének, a hozzájárulás tekintetében tegyen előterjesztést.

Az anyakönyvi kivonati díjak kezeléséről s a kóborgó cigányokról alkotott szabályrendelettervezetek ellogadtattak.

A Keszthelyen rendezendő Balatonvidéki kiállításra 1000 korona szavazatot írt meg.

A közgyűlést délután félkét órakor felüggasztette az elnök főispán s délután három órakor folytatták. Ezután már gyors tempóban tárgyalattak le a darabok, úgy hogy négy órára már az összes 237 darab elintéztetett.

A közgyűlési jegyzőkönyvet augusztus hó 8-án délelőtt 9 órakor hitelesítették. A hitelesítésre a főispán Bakonyi Ferencz és Zsibrák János dr. törvényhatósági bizottsági tagokat kérte fel.

Ne gondold, hogy elfeledlek . . .

Ne gondold, hogy elfeledtelek, —
Lelkileg ott vagyok én veled;
Ébren vagyok, vagy ha álmodom,
Tehozzád száll a gondolatom.

Elfeledni, hogy tudnálak én,
Ott áll képed szívem közepén;
Oltárkép az s míg szívem dobog,
A te képed ott fog állni, ott!

De, ha volna élet azután,
A sirba is, ha volna talán,
Oda is elvinném képedet,
Mert ez a szív téged úgy szeret!

Noszlopy Tivadar.

H I R E K.

— **A nagy hadgyakorlatok.** A nagy gyakorlatok a király jelenlétében szeptember 15-étől 18-áig bezárólag Nyugatmagyarországon fognak lefolyni. A vezetést a király utasításai alapján Ferencz Ferdinánd főherceg, lovassági tábornok intézi. A nagy gyakorlaton a budapesti 4., a pozsonyi 5. és a zagrabi 13. hadtest csapatai, valamint a m. kir. honvédség több hadosztálya fog résztvenni. A király hadiszállása Veszprémben lesz, ahova a király szeptember hó 14-én érkezik meg. Ugyancsak Veszprémben lesz a sajtóvezetőség. Itt lesz elszállásolva a magyar és az osztrák sajtó egy-egy hivatalos képviselője is, valamint a cs. kir. osztrák önkéntes automobil-testület egy tagja. A térparancsnok Vogt Lipót, az 1. sz. bosnyák-hercegovinai gyalogezred századosa lesz. A nagygyakorlat vezetésének szállása Hajmáskéren lesz. Itt fog lakni Ferencz Ferdinánd főherceg szárnysegédével és parancsörtszjtjeivel, akik közül az egyik Károly Ferencz József főherceg 7. sz. dragonyosrezredbeli főhadnagy, továbbá a vezérkar főnöke: hőtendörfi Conrad Ferencz altábornagy és helyettese Langer Rezső vezérőrnagy. A főhadiszállás

parancsnoka az idén is Grezesicki Viktor őrnagy lesz. Automobilos szolgálatot Künnig Erik gróf 3. sz. dragonyosrezredbeli tart. hadnagy és a cs. kir. osztrák önkéntes automobiltestület öt tagja teljesít. Hajmáskéren lesz még a táviró főnöke, Goinger Henrik ezredes.

— **A vakokért.** A vakok országos egyesülete közzétette évkönyvét, melylyel 25 éves működéséről számol be. Az évkönyv közli Kossuth Lajos szivhez szóló cikkét is az örök sötétségben szenvedő szegény vakokról és egyúttal a társadalom támogatásához fordul, hogy áldásos működésében anyagilag támogassa. Gyűjtő-íveket az egyesület készséggel bocsát rendelkezésére a nemesszivű emberbarátoknak. Az egyesület helyisége Budapest, VII., Hungária-körut 16. szám, hová az esetleges adományok is küldendők.

— **A jegyzők leánygyermekéi.** A belügyminiszter a magyar kormány hozzájárulásával a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének czinkotái leánynevelő-intézetében a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leányárvái és leánygyermekéi számára az 1908/1909 ik tanévtől kezdődőleg 25 ingyenes és 50 félfizetéses alapítványt létesített. Ezekre az alapítványokra a Gazdasszonyok egyesülete most teszi közzé a pályázati feltételeket. Az alapítványokért első sorban a jegyzők árvái (félvárvái), azután leánygyermekéi, illetve azok gondozói folyamódhatnak. A kérvényhez csatolandó: a gyermek születési bizonyítványa, utolsó iskolai bizonyítványa, himlőoltási és orvosi bizonyítványa és végül a járási főszolgabíró által a család anyagi viszonyaira vonatkozólag kiállított bizonyítvány, a melyben feltüntetendő, hány tagból áll a folyamódó családja, mennyi a családfő fizetése. **Folyamódványokat** a belügyminiszterhez kell czimezni és legkésőbb augusztus 15-ig kell beküldeni a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének leánynevelő-intézete igazgatóságához Czinkotára. Az alapítványi helyek betöltési jogát a m. kir. belügyminiszter gyakorolja. Az egyszer adományozott alapítványt a gyermek tanulmányának befejezéséig, illetve addig élvezi, a míg magát az intézeti szabályoknak megfelelőleg viseli. A növendékek az intézetben teljes ellátásban, nevelésben, tanításban, orvosi gyógykezelésben részesülnek, ruhazattal is az intézet látja el a növendékeket. A kérvényeket fel kell bélyegezni.

— **Uj kutak.** A vízműtelepen létesítendő 14 új kut furási munkálataira pályázatot hirdetett a város, azonban csak egy ajánlat érkezett be s az is jóval magasabb összeget kér, mint az előirányzat. A közgyűlés ennél fogva megbizta a polgármestert és a vízmű igazgatóját, hogy új pályázatot hirdessenek.

— **Az új ipartörvény.** A nyilvánosság előtt fekszik immár az új ipartörvénytervezet második s egyszersmind befejező része. A 817 szakaszból álló nagy munkát, mely ez idő szerint csak előadói tervezet, amelyben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter — amint ezt ország érdekelt ségéhez intézett leiratában is hangsúlyozza — nem foglalt még állást. Csak az érdekeltség véleményeinek és észrevételeinek meghallgatása után teszi magáévá a törvényjavaslatot. Az ország ipartestületei és

egyéb érdekcsoportjai körében most van folyamatban a törvénytervezet bírálata és véleményezése.

— **Járványok állása** Julius hó 2-dik fele a járványok állásának szempontjából — dr. Polányi Lajos főorvos így jelenti — határozottan kedvezőbb volt, mint az első. E félnő alatt

	megbetegedett	meggyógyult	ápolás alatt áll
difteriában	2	2	—
vörhenyben	4	—	2
gyermekágyilázban	4	4	—

Halálozás járványos betegségből kifolyólag, ezenkívül kanyaró, hagymáz, hökkhurut, bárányhimlő stb. nem fordult elő.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A végrehajtási novella ellen.

Egyre több helyen és egyre szélesebb körben folynak le a kereskedők és iparosok amaz értekezletei, melyek tárgyát a végrehajtási novella káros következményei ellen való védekezés képezi.

Némely értekezlet megelégszik annak kimondásával, hogy az áruk hitelezése tekintetében fokozottabb elővigyázat gyakorlandó, más értekezletek ellenben szükségesnek tartják az áruhitelezésnek teljes beszüntetésének, a már fennálló követelések rögtönös rendezésének kimondását. Az utóbbi álláspontot egyáltalán nem helyeseljük azt, hogy az áruhitelt élvező fogyasztók tartozásaik rögtönös rendezésére szorítsanak.

A végrehajtási rendelet még nem tétetett közzé, nem tudjuk tehát, hogy a veszedelmes törvény mikor lép életbe, tehát már ezen okból is legalább is időelőtti és elhirtelenkedett dolog a hitelt élvező fogyasztók zaklatása, annyira inkább, mert ezek tulajdonban lejárt követeléseknek lévén minősíthetők, ezekre, mint ilyenekre nézve, egy évig a régi végrehajtási törvény határozmányai hatályosak.

De van a kérdésnek megszivleendő másik oldala is. Az olyan adós, akinek végrehajtás alá vonható vagyona nincs, még kevésbé lesz hajlandó fizetni akkor, ha az áruhitelezők — esetleg szóbeli megállapodások vagy eddig fennállott szokások ellenére is — rögtönös fizetést követelnek. Ellenben a kiméletes eljárás azon adósok nagy részében is felébreszti a kötelesség érzetét, akiknek a végrehajtástól nincs okuk félni, ezek meggondolják azt, hogy áruhiteire a jövőben is rászorulnak, minél fogva igyekeznek hitelüket fenntartani.

Vegyék figyelembe a hitelezők azt is, hogy a védekezés terén miként járnak el a vidéki pénzüzetek. Ezek, tudva azt, hogy adósaik egyszerre való megrohanása országos katasztrófát idézne elő, a kivételesség terére léptek a többek közt az ugynevezett törlesztéses váltók tekintetében adósaiknak a törlesztéshez való jogát továbbra is fenntartották; ezt

Mit igyunk ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a leghízebb óvszer

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

Á G N E S.

forrást, ha gyomor-, bél- és légesőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; deis szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor-, légső- és húgy-szervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. Forráskezelőség. kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borviz!

a jó példát kell követni a kereskedőnek is. Az áruhitel teljes beszüntetése tárgyában hozott határozatokat sem helyeselhetjük. Áruhitelre ugy a kereskedőnek és iparosnak, valamint a fogyasztónak szüksége van; hitelszervezetünk még a novella káros hatásai okából sem gyurhatjuk át egyszerre mássá, legfeljebb tehát az óvatosságot s az áruhitel szertelenségétől való tartózkodást lehet ajánlani, de azt sem úgy, hogy most már a kereskedők azoktól is tagadják meg az áruhitelt, kik elégséges fedezettel rendelkeznek s jó fizetők.

Általában pedig ajánljuk, hogy olvassák el figyelemmel kereskedőink ezt a félelmetes novellát. Ha ezt kellő higgadsággal megteszik, rá fognak jönni arra, hogy -- tagadhatatlanul sok félszeg intézkedést tartalmaz ez -- mégsem oly félelmetes és nem annyira romboló hatású, mint azt a publikálás előtt, a zürzaváros országgyűlési tárgyalás során sokan hitték.

A takarmányhiány.

A takarmányhiány folytán beállott mizériák megszüntetése érdekében a kereskedelmi és iparkamarák a kolozsvári iparkamara kezdeményezésére most felterjesztést intéztek a kormányhoz, amelyben a következő intézkedéseket ajánlják a miniszterek figyelmébe. Köztudomású dolog, hogy a tartós szárazság az összes takarmányféléket majdnem teljesen megszüntette. Póttakarmányra sem igen számíthatnak állattartó gazdáink, mert a legelők a legtöbb helyen kopárak. Ilyen helyzetben takarmány-inségre lehetünk elkészülve, amely közgazdaságunk egyik legjövődélmezőbb ágát, szépen fejlődő állattenyésztésünket, beláthatatlan veszedelemmel fenyegeti. A veszedelem már is jelentkezik, mert a gazdaközönségünk kénytelen állatjain legnagyobb részét és pedig potom áron tul adni, hogy a bár végletekig megcsökkentett állatállomány eltartását biztosítsa.

Az országra zuduló, e közgazdasági veszedelemmel szemben, a bajnak enyhítése érdekében a következő intézkedések foganatosítása volna gyakorlatba veendő. Állattenyésztésünk védelme szempontjából legelső intézkedés volna

a takarmánykiviteli tilalom elrendelése, hogy a hazai takarmánytermelés a belfogyasztás kizárólagos szolgálatában maradjon.

Feleltébb indokolt volna, ha a földművelésügyi kormány az erőtakarmányok beszerzését elősegítené azzal, hogy az összes kincstári birtokok feleslegét mérsékelt áron közrebocsátaná. Ezen intézkedés már azért is áldásos lenne, mert a takarmány árak mérséklésére hihetőleg jótékonyan befojyna. A másik intézkedés az volna, hogy a takarmányeműek szállításánál a belforgalomban a legmesszebbmenő vasuti fuvardíj-kedvezmények engedélyeztessenek.

A takarmányfélék tolságos megdrágulása már egymagában is rendkívüli káros hatással van a gazdaközönségünkre és közvetve állattenyésztésünkre, indokoltnak látszik tehát a bajok némi snyhítését a vasuti díjtételek időleges leszállításával lehetőleg mérsékelni. Ott ahol csak a köteles erdővédelem megengedi, az állami erdőségekben a legeltetés kivételesen és korlátolt időre engedtessek meg. Mint hogy pedig az új végrehajtási novella kisgazdáink hitelét lényegesen megrendítette, a bedugult bankhitel következtében viszont féltő, hogy gazdáink az uzsorahitel veszedelmének lesznek kiszolgáltatva.

Nézetünk szerint az államkormányzat további gondoskodása e veszélylyel szemben tehát az lenne, hogy gazdáink részére olcsó hitel biztosítsanak. Lényeges eredmény volna e tekintetben elérhető, ha az országos központi hitelszövetkezet kebelében működő falusi hitelszövetkezetek e célból megfelelő pénzbeli támogatást nyernének, a végből, hogy a gazdák hitelszükségletét fokozottabb mérvben kielégíteni képesek lehessenek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

C i m b a l m o t
ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzőket nem hozatott
Budapestről Király-utca 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa
könyvnyomdája

Kaposvár.

Ugyanitt egy
tanuló leány

felvétetik.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Oiasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mészés-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjó, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasse-lass, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Előlegül az ár egynegyed részét bekülden sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Hónig József divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10

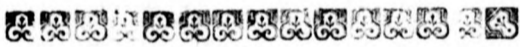
Különlegességek saját készítményü
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női fehérműek,
vászon- és sítón-rak tr

Fürdőruhák nagy választékban.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb ká-
vét — vagy pedig olcsóbban tud ká-
vét szállítani mint

Fratelli Deisinger

fiun²é cég

BUDAPESTEN

a királyi V. palotában.

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz

a kiadóhivatal.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dégi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános

Bank Részvénytársaság

BUDAPEST,

Erzsébet-körút 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000,000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatiszteknek és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. —
Váltó nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölesön:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsönszerző Vállalat

BUDAPEST,

VI. ker., Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101-28.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külföldi országokból beszerzett

óriás viragu Rem-szegfűket és nyakba nemesített Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyíl rózsákat, szegfűket, jáczintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgállok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmü árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

SZÉKELY ÁRMIN FIAI
polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, felöltőket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

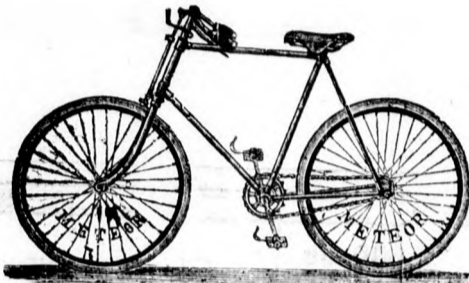
Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és női-
ruhákat, bundáskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból

BIRÓ ADOLF

SINGER ÉS TÁRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete
KAPOSVÁR, Főutca 25,
a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizomány

üzletemben SINGER-téle és egyéb gyártmányu kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sporttárgyokat
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelnem szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf
Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divataruháza
FEKETE LAJOS
Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.

A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatali raktár.

Tulajdonos Rácz József

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piacztér.

Kavé

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Olcsó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztéglagyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy újonan épült és zett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szin-, járda- és teglát,

szárazan préselt kerámitot és alagsöveket állítanak

mely felsorolt anyagokat ugy helyben, valamint vidékre a legpontosabban állítják.

Megrendelhető:

a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.

Nyomatott Kéthelyi Miksa könyvnyomdájában Kaposvárott.